SÍTĚ INOVATIVNÍCH ŠKOL V ČESKÉ REPUBLICE

SCHOOL INNOVATION NETWORKS IN CZECHIA

Daniel Pražák, Dominik Dvořák

Klíčová slova: *inovace, inovativní školy, sítě, spolupráce, vzdělávání, případová studie*

Keywords: *innovations, innovative schools, networks, collaboration, education, case study*

Cíle v ČJ

Síťování škol je v současné době považováno za velmi nadějnou strategii zvyšování kvality školství a podpory inovací. Vzhledem k absenci tématu sítí škol a spolupráce mezi nimi v české odborné literatuře je hlavním cílem přispět k zaplnění tohoto prázdného místa na příkladu sítě škol kolem Gymnázia Přírodní škola (GPŠ). Analyzujeme vznik a fungování této sítě a to, jak se model GPŠ a jeho jednotlivé prvky v síti přenášejí. V neposlední řadě je cílem popsat rizika a příležitosti, které síťování mezi školami nabízí, a navrhnout doporučení pro fungování takové spolupráce v českém kontextu.

Teoretická východiska v ČJ

Inovativním modelem rozumíme soubor prvků (principů nebo postupů vedení školy, vyučování a učení), které byly určeny pro implementaci ve více školách nebo k jejich šíření dochází spontánně. Mělo by jít o koherentní prvky, s nimiž je spojeno očekávání dosažení určitého zlepšení vzdělávání (Fleischman & Heppen, 2009). Dalším zdrojem jsou teorie sítí obecně a konkrétně v zacílení na procesy ve vzdělávání. V českém prostředí bohužel téma sítí škol zcela chybí. Naproti tomu v zahraniční literatuře je možné najít zdrojů mnoho, jako klíčové se jeví práce Ch. Chapmana (Chapman & Muijs, 2013), který popisuje pozitivní dopady spolupráce mezi školami na jejich zlepšení. Dalšími relevantními teoretickými koncepty jsou teorie změny a změny ve vzdělávání, jak o nich píše například A. Daly (2010), který také definuje podmínky, za kterých je zavedení změny úspěšné, popisuje klíčové aktéry této změny (nejen ředitele,

ale další role ve škole, a i mimo ni) a také dynamiku, s jakou se změna ve škole děje a jaké další faktory v této změně hrají roli.

Metodologie v ČJ

Fenomén sítí inovativních škol v českém prostředí je nový a málo vědecky prozkoumaný, proto se jeví vhodná kvalitativní metodologie. Cílem výzkumu je získat vhled do procesů vzniku konkrétních sítí inovativních škol a porozumět jejich fungování v českém prostředí. Výzkum bude proveden jako případová studie s vnořenými jednotkami analýzy. Případem je síť škol spolupracujících s Gymnáziem Přírodní škola, vnořenými jednotkami pak je pět dalších škol v dané síti. Hlavním zdrojem dat jsou rozhovory s aktéry ve školách a analýza dokumentace, doplňujícím zdrojem může být pozorování.

Závěry v ČJ

Míra úspěšnosti dalších škol v přebírání modelu GPŠ (žákovské samosprávy, expedičních výjezdů, zkušebního systému) je rozdílná: zatímco některé školy přebírají většinu modelu a úspěšně ho implementují, jiné modifikují prvky modelu dle svých potřeb, či v implementaci selhávají a snahu o přebrání modelu opouští. Jako možná vysvětlení rozdílných výsledků u škol v této fázi výzkumu předpokládáme, že mezi důležité podmínky pro úspěšnou implementaci patří charakteristiky vedení školy, dále rozdílná fáze vývoje, v jaké se školy nachází, a také míra převzetí celku či části modelu Přírodní školy. Na ověření těchto pracovních předpokladů budeme dále pracovat.

Souhrn příspěvku v AJ

Main goals of this study are to describe the school network growing around the Gymnázium Přírodní škola (Nature Grammar School), the transfer of values and innovative approaches to teaching and organizing school life and other methods and innovations between schools in this network and to describe collaboration between the schools by the prism of the network theory. Through the gathered data, we will answer the following research questions regarding specific aspects of the Gymnázium Přírodní škola network: Which of the Gymnázium Přírodní škola model's key characteristics are transferred relatively easily (or easily adopted and implemented)? Why did individual schools join the network? How the decision was made? How do the innovative features change throughout the process? Which characteristics are not being

adopted by other schools? What is the outcome of an incomplete model transfer in relation to the specifics of the school attempting implement the model?

Bibliografie

Chapman, C., & Muijs, D. (2013). *Does school-to-school collaboration promote school improvement? A study of the impact of school federations on student outcomes*. Glasgow: University of Glasgow

Daly, A. (2010). *Social network theory and educational change*. San Diego: University of California.

Fleischman, S., & Heppen, J. (2009). Improving low-performing high schools: searching for evidence of promise. *The Future of Children, 19*(1), 105-133. www.jstor.org/stable/27795037